



PROTIMONOPOLNÝ
ÚRAD
SLOVENSKEJ
REPUBLIKY

Usmernenie k právomoci Protimonopolného úradu Slovenskej republiky vykonávať inšpekcie

01. 06. 2021

Toto usmernenie objasňuje právomoc a postup Protimonopolného úradu SR (ďalej len „úrad“) pri výkone inšpekcie v priestoroch a dopravných prostriedkoch podnikateľa, ktoré súvisia s jeho činnosťou alebo konaním podľa ust. § 17 ods. 1 zákona č. 187/2021 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“).

1. Pri plnení úloh podľa zákona alebo podľa osobitného predpisu¹ majú zamestnanci úradu podľa zákona² (ďalej v tomto usmernení len „inšpektori“, v jednotnom čísle „inšpektor“) právo na základe písomného poverenia podľa § 17 ods. 2 zákona vstupovať do všetkých priestorov a dopravných prostriedkov podnikateľa, ktoré súvisia s činnosťou alebo s konaním podnikateľa, s cieľom vykonať inšpekciu.
2. Podnikateľ, v ktorého priestoroch a/alebo dopravných prostriedkoch sa má inšpekcia vykonať, je v zmysle ust. § 17 zákona povinný podrobiť sa výkonu inšpekcie. Inšpektori sa pri začatí inšpekcie podnikateľovi preukážu služobným preukazom a predložia mu písomné poverenie na vykonanie inšpekcie podpísané podpredsedom alebo predsedom úradu podľa toho, v ktorom stupni správneho konania sa inšpekcia vykonáva.
3. Počas inšpekcie inšpektori konajú s osobou, ktorá je podľa osobitných právnych predpisov alebo interných predpisov, resp. pokynov podnikateľa zodpovedná konať za podnikateľa, t. j. štatutárny orgán alebo ním určená osoba na zastupovanie počas jeho neprítomnosti. Ak takáto osoba nie je prítomná, inšpektori konajú s prítomnou osobou, ktorá je v danom okamihu na najvyššej pracovnej pozícii. Ak takúto osobu nie je možné určiť, konajú s ktorýmkoľvek zamestnancom podnikateľa, ktorého na mieste určia.
4. Inšpektori oboznámia podnikateľa s predmetom inšpekcie v rozsahu poverenia na vykonanie inšpekcie, poučia ho o jeho právach a povinnostiach, ako aj o následkoch neumožnenia vykonania inšpekcie, príp. inej formy nespolupráce s inšpektormi v priebehu výkonu inšpekcie.
5. Inšpektori môžu požiadať podnikateľa o použitie jeho technických zariadení a dátových nosičov (HDD, PC, notebook, USB, DVD, CD-ROM, káble, tlačiareň,

¹ Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže ustanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy (Ú. v. ES L 1, 4.1.2003, Mimoriadne vydanie Ú. v. ES, kap. 8/zv.2) v platnom znení. Nariadenie Rady (ES) č. 139/2004 z 20. januára 2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (Nariadenie ES o fúziách) (Ú. v. ES L 24, 29.01.2004).

² Na účely zákona sa podľa § 3 ods. 6 zákona zamestnancom úradu rozumie fyzická osoba v štátnozamestnaneckom pomere, pracovnoprávnom vzťahu alebo v inom obdobnom vzťahu k úradu alebo iná fyzická osoba poverená plnením úlohy patriacej do pôsobnosti úradu.

kopírovací stroj atď.). V prípade, že nepožiadajú podnikateľa o použitie jeho technických zariadení a dátových nosičov, použijú technické zariadenia a dátové nosiče zabezpečené úradom.

6. Inšpektori sú oprávnení v priebehu inšpekcie:

- a) zapečatiť podklady alebo nosiče podnikateľa, na ktorých sú informácie zaznamenané, zapečatiť priestory podnikateľa a ich vybavenie, ako aj dopravné prostriedky podnikateľa na nevyhnutný čas a v rozsahu nevyhnutnom na vykonanie inšpekcie,
- b) odňať podklady alebo nosiče podnikateľovi, na ktorých sú informácie zaznamenané, na nevyhnutný čas s cieľom vyhotoviť kópie alebo získať prístup k informáciám, ak inšpektori nemôžu počas výkonu inšpekcie, najmä z technických dôvodov, získať prístup k informáciám alebo vyhotoviť kópie podkladov alebo dokumentov,
- c) zabezpečiť si vstup do priestorov a dopravných prostriedkov podnikateľa, otvoriť uzatvorené priestory a ich vybavenie alebo si iným spôsobom zabezpečiť prístup k podkladom alebo nosičom, na ktorých sú informácie zaznamenané; na zabezpečenie prístupu sú inšpektori oprávnení prizvať iné osoby spôsobilé na zabezpečenie prekonania prekážky,
- d) zabezpečiť si prístup ku všetkým informáciám, ktoré boli uložené v akejkoľvek elektronickej podobe na dátových nosičoch podnikateľa, alebo ktoré boli vytvorené v akejkoľvek elektronickej podobe podnikateľom, alebo ku ktorým má podnikateľ prístup v súvislosti s jeho činnosťou, vrátane informácií, ktoré sú uložené v akejkoľvek elektronickej podobe na dátových nosičoch iných subjektov a podnikateľ k nim má prístup a využíva ich pre svoju činnosť; na zabezpečenie prístupu k týmto nosičom sú inšpektori oprávnení prizvať iné osoby spôsobilé na zabezpečenie takéhoto prístupu, ktorým však týmto nevzniká oprávnenie na prístup k informáciám.

7. Inšpektori sú ďalej oprávnení vyhotoviť kópie akýchkoľvek informácií v listinnej podobe, všetkých počítačových údajov a podkladov podnikateľa uložených v akejkoľvek elektronickej podobe na dátovom nosiči podľa bodu 6 písm. d) tohto usmernenia.

8. Podnikateľ je povinný na účely vykonania inšpekcie a v priebehu výkonu inšpekcie:

- a) umožniť inšpektorom vstup do priestorov a dopravných prostriedkov podnikateľa, otvoriť uzatvorené priestory a ich vybavenie alebo iným spôsobom zabezpečiť prístup k podkladom alebo nosičom, na ktorých sú informácie zaznamenané.

Podnikateľ je povinný bez obmedzení z jeho strany umožniť inšpektorom rýchly vstup do všetkých jeho priestorov a dopravných prostriedkov určených inšpektormi za účelom zabezpečenia možných dôkazov pred neoprávnenou manipuláciou s nimi počas inšpekcie a za účelom ich následného prehliadania, kopírovania a vykonávania ďalších nevyhnutných úkonov. Za týmto účelom je podnikateľ povinný sprevádzať inšpektorov do jeho priestorov a dopravných prostriedkov určených inšpektormi.

- b) spolupracovať s inšpektormi a poskytovať potrebnú súčinnosť a umožniť riadne vykonanie inšpekcie.

Podnikateľ je povinný aktívne spolupracovať s inšpektormi počas celej inšpekcie. Osoba, ktorej bolo predložené poverenie a ktorá bola poučená v zmysle poverenia je povinná zabezpečiť spoluprácu podľa pokynov inšpektorov aj zo strany ostatných zamestnancov, resp. iných osôb plniacich úlohy pre podnikateľa.

Akékoľvek osoby nachádzajúce sa v priestoroch podnikateľa v čase výkonu inšpekcie sú povinné strpieť nevyhnutné obmedzenia, podľa pokynov inšpektorov, v rozsahu, ktorý slúži na zabránenie úniku informácií, v dôsledku ktorého by mohlo dôjsť k zmareniu priebehu inšpekcie alebo k zmareniu dosiahnutia účelu inšpekcie, a to až do času zrealizovania všetkých opatrení predchádzajúcich takémuto zmareniu, najmä strpieť obmedzenie používania elektronických zariadení ako uskutočnenie telefonických hovorov, odosielanie e-mailov, sms správ, opustenie určitých priestorov, sprevádzanie inšpektorov po priestoroch podnikateľa.

Podnikateľ je povinný umožniť inšpektorom prehľadať všetky priestory a dopravné prostriedky s cieľom preveriť, či sa tam nachádzajú informácie a podklady, ktoré môžu súvisieť s predmetom inšpekcie. Inšpektori môžu teda prehľadávať akékoľvek dokumenty a údaje podnikateľa v elektronickej alebo listinnej podobe za účelom preverenia, či sa v nich nenachádzajú údaje, ktoré spadajú do predmetu vykonávanej inšpekcie.

V prípade, že sa podnikateľ domnieva, že z nejakého dôvodu nie je možné určitý pokyn inšpektorov úradu zabezpečiť alebo mu nie je pokyn jasný je vhodné, aby podnikateľ požiadal inšpektorov o vysvetlenie, resp. konzultoval vykonanie pokynu, čím môže predísť nožnej sankcii za nesprávne splnenie pokynu alebo jeho nevykonanie.

- c) umožniť, aby jeho zamestnanec podal vysvetlenie a predložil informácie a podklady nevyhnutné pre činnosť inšpektorov, resp. úradu bez ohľadu na nosič, na ktorom sú zaznamenané

Podnikateľ je povinný zabezpečiť spoluprácu svojho zamestnanca s inšpektormi.

Za konanie zamestnanca podnikateľa zodpovedá podnikateľ. Podnikateľ preto zodpovedá za to, ak jeho zamestnanec podá vysvetlenie, ktoré je neúplné alebo nepravdivé alebo keď predloží informácie a podklady, ktoré sú neúplné alebo nepravdivé alebo nepredloží požadované elektronické zariadenie alebo dátový nosič alebo informácie a podklady.

- d) zabezpečiť prístup ku všetkým podkladom, informáciám a dátam v elektronickej podobe.

Podnikateľ je povinný umožniť inšpektorom prístup a prehliadanie všetkých dokumentov, podkladov, ako aj obsahu elektronických zariadení a iných médií, určených na prenos a uchovávanie digitálnych dát, ktoré súvisia s jeho podnikateľskou činnosťou alebo ku ktorým má prístup a využíva ich pre svoju podnikateľskú činnosť (osobné počítače, mobilné telefóny, tablety, servery, CD, DVD, BD-R, HDD, USB) a vyhotovovať kópie ich obsahu, vrátane forenzných kópií informácií na nich uložených. Za tým účelom je podnikateľ povinný poskytnúť inšpektorom potrebnú súčinnosť ako je napríklad poskytnutie prístupových hesiel.

Podnikateľ je povinný zabezpečiť prístup nielen k dátam, ktoré sa nachádzajú v jeho zariadení, alebo dátovom nosiči pred začatím inšpekcie ale aj k takým, ktoré prichádzajú počas inšpekcie.

Podnikateľ je povinný počas celej inšpekcie poskytovať inšpektorom nevyhnutnú technickú podporu na vykonanie inšpekcie, a to najmä sprístupniť infraštruktúru spoločnosti cez administrátorské oprávnenia. Podnikateľ je povinný oboznámiť inšpektorov s technickými detailmi IT infraštruktúry spoločnosti. Podľa pokynov inšpektorov je podnikateľ povinný zabezpečiť blokáciu určených emailových schránok takým spôsobom, aby bolo následne pomocou logov zo servera jasne viditeľné, že blokovanie kont prebehlo podľa pokynov inšpektorov a plniť ich ďalšie pokyny.

- e) zabezpečiť neporušenie pečate v prípade, ak inšpektori zapečatia podklady alebo nosiče, na ktorých sú informácie zaznamenané, priestory a ich vybavenie, ako aj dopravné prostriedky.

Podnikateľ je povinný umožniť inšpektorom zapečatiť podklady alebo nosiče, priestory a ich vybavenie alebo dopravné priestory určené inšpektormi, a to na takú dobu trvania a v takom rozsahu, v akom je to nevyhnutné pre dosiahnutie účelu inšpekcie, t.j. aby nedošlo k neoprávnenej manipulácii s možnými dôkazmi. V prípade, že inšpektori použili pečať je podnikateľ povinný zabezpečiť, aby použitá pečať nebola poškodená, zničená alebo odstránená. S pečaťou je oprávnený manipulovať výlučne inšpektor.

- 9. Podnikateľ má právo privolať si právnu pomoc v priebehu inšpekcie, prítomnosť právneho zástupcu však nie je zákonnou podmienkou jej vykonania a jeho neprítomnosť nemá vplyv na začatie inšpekcie, priebeh inšpekcie a ani na posudzovanie zákonnosti inšpekcie. Vstup úradu do priestorov a dopravných prostriedkov podnikateľa teda nemôže byť podmienený prítomnosťou právnik. Inšpektori môžu určitý primeraný čas (cca 30 minút) počkať na príchod právneho zástupcu podnikateľa, čo však nebráni tomu, aby do jeho príchodu vykonali neodkladné úkony potrebné na zabezpečenie (zaistenie) objektov podnikateľa, podkladov, informácií, elektronických zariadení a dátových nosičov, ktoré môžu tieto podklady a informácie obsahovať. Po vykonaní neodkladných zabezpečovacích úkonov inšpektori budú akceptovať iba krátke zdržanie, resp. odklad, z dôvodu konzultácie podnikateľa s právnym zástupcom, ktorý nie je prítomný na mieste výkonu inšpekcie, resp. z dôvodu príchodu právneho zástupcu na miesto inšpekcie predtým, ako začnú preskúmať a prehliadať zariadenia, nosiče a podklady, kopírovať, alebo klásť otázky iné ako tie, ktoré sú nevyhnutné na vykonanie neodkladných zabezpečovacích úkonov.

10. Privolanie právneho zástupcu a spôsob jeho privolania je podnikateľ povinný vopred odkonzultovať s inšpektormi. Právnik sa musí preukázať platným plnomocenstvom. Právnik je možné splnomocniť aj priamo na mieste vyhlásením do zápisnice.
11. Zástupca podnikateľa/právny zástupca má právo byť prítomný pri všetkých úkonoch úradu súvisiacich s inšpekciou tak v priestoroch podnikateľa, ako aj v priestoroch úradu.
12. Inšpektori majú právo od podnikateľa ako aj od iných fyzických osôb a právnických osôb požadovať informácie a podklady, ktoré sú nevyhnutné pre ich činnosť bez ohľadu na nosič, na ktorom sú zaznamenané, vyhotovovať z nich kópie a výpisy (v elektronickej alebo v listinnej forme) alebo vyžadovať ich úradne overené preklady do slovenského jazyka, vyžadovať ústne alebo písomné vysvetlenie a vyhotovovať si zvukový záznam z ústne podaného vysvetlenia.
13. Pokiaľ člen štatutárneho alebo iného orgánu podnikateľa alebo zamestnanci podnikateľa využívajú pracovné elektronické zariadenia alebo pracovné dátové nosiče aj na súkromné účely je podnikateľ povinný umožniť ich prehliadanie a vyhotovenie kópií dát z nich, keďže ich využívanie aj na súkromné účely ich nezbavuje statusu zariadení a dátových nosičov používaných na podnikateľské účely.
14. Podnikateľ je povinný zabezpečiť prístup za účelom prehliadania a vyhotovenia kópií dát aj k súkromnému elektronickému zariadeniu alebo k súkromnému dátovému nosiču zamestnanca, alebo inej osoby u podnikateľa, ktoré táto využíva na plnenie pracovných úloh pre podnikateľa. Podnikateľ je povinný v tejto súvislosti zabezpečiť spoluprácu zamestnanca, alebo osoby, o ktorej súkromné zariadenie alebo súkromný dátový nosič ide.
15. V prípade, ak dotknutá osoba tvrdí, že vyhotovená kópia údajov obsahuje informácie súkromného charakteru, inšpektori ju môžu vyzvať, aby tieto informácie špecifikovala (najmä uvedením umiestnenia týchto údajov, adresátov a prijímateľov súkromných správ) a zdôvodnila, prečo tieto údaje je potrebné považovať za súkromné.
16. Inšpektori súkromné údaje neprehliadajú, sú však oprávnení overiť, či skutočne ide o informácie takéhoto charakteru.
17. Osoba, o ktorej súkromné informácie, súkromné elektronické zariadenie alebo súkromný dátový nosič ide má právo byť pri prehliadaní prítomná. Jej prítomnosť však nie je podmienkou výkonu inšpekcie.

18. V prípade, ak dotknutá osoba tvrdí, že vyhotovená kópia údajov obsahuje komunikáciu s advokátom, inšpektori ju môžu vyzvať, aby túto komunikáciu špecifikovala (najmä uvedením umiestnenia tejto komunikácie, adresátov a prijímateľov správ) a zdôvodnila, prečo tieto údaje je potrebné považovať za dôvernú komunikáciu s advokátom na účely obhajoby. Označenie údajov dotknutou osobou nebráni tomu, aby inšpektori zbežne preskúmali a overili, či ide skutočne o takýto druh informácií.
19. Vyhľadávanie v zariadeniach a mailových schránkach sa uskutočňuje na základe kľúčových slov určených inšpektormi. Zoznam kľúčových slov inšpektori neposkytujú vopred. Presný zoznam kľúčových slov použitých na inšpekcii sa uvádza v zápisnici z inšpekcie.
20. Elektronické zariadenia a dátové nosiče predložené podnikateľom na mieste inšpekcie (PC, notebooky, mobilné telefóny, tablety atď.) mu budú vrátené bezprostredne po vytvorení kópie ich obsahu na dátový nosič úradu alebo po prehladaní ich obsahu inšpektormi. Inšpektori vykonajú selekciu obsahu tohto nosiča prostredníctvom kľúčových slov. Z dokumentov vyhľadaných z takto vyselektovaného obsahu zariadení a nosičov inšpektori vyhotovia kópie v listinnej a/alebo elektronickej forme. V prípade, že nebude možné na mieste inšpekcie prehľadať vyselektovaný obsah zariadení a nosičov a/alebo vyhotoviť kópie vyhľadaných dokumentov, uskutoční sa prehľadávanie v priestoroch úradu.
21. Dátové nosiče obsahujúce podklady a informácie v elektronickej forme, ktorých obsah nie je možné prehliadnuť počas inšpekcie a ktoré sa budú prehľadávať až v priestoroch úradu sa zabezpečia, t. j. zapečatia v prítomnosti podnikateľa do bezpečnostných obálok. Po ukončení inšpekcie budú uložené v zabezpečených priestoroch úradu. O termíne prehliadania obsahu nosičov v priestoroch úradu podnikateľa a/alebo jeho právneho zástupcu úrad včas a vopred písomne informuje. Pokiaľ sa v stanovenom termíne podnikateľ a/alebo jeho právny zástupca bez uvedenia dôvodu nedostaví, uskutoční sa prehliadanie v jeho neprítomnosti.
22. Inšpektori si môžu vyžiadať od podnikateľa aj dokumenty v listinnej forme, ktoré mu budú vrátené bezprostredne po ich prehladaní a následnom vyhotovení kópií dokumentov. V prípade, ak nie je zo závažných dôvodov možné prehliadanie a/alebo vyhotovenie kópií týchto dokumentov na mieste inšpekcie, môžu inšpektori tieto dokumenty odňať podnikateľovi na nevyhnutnú dobu a v priestoroch úradu ich prehľadať a/alebo vyhotoviť si z nich potrebné kópie. Úrad umožní podnikateľovi/jeho právnomu zástupcovi účasť na prehliadaní a vyhotovení kópií v priestoroch úradu.

23. Inšpektori môžu výkon inšpekcie kedykoľvek z objektívnych dôvodov prerušiť na nevyhnutne potrebný čas, a to aj opakovane, a teda inšpekcia môže trvať viac dní. V takom prípade sa priestory podnikateľa, kde sú uložené dokumenty, elektronické zariadenia a dátové nosiče, ktoré neboli ešte prehľadané (vyselektované), resp. priestory, ktoré ešte vôbec neboli prehľadané, zapečatia. O zapečatení sa spíše zápisnica. V dohodnutý deň sa zapečatené priestory podnikateľa odpečatia a pokračuje sa v inšpekcii.
24. Inšpektori sú povinní upovedomiť podnikateľa, že môže označiť, ktoré informácie alebo podklady predkladané úradu v priebehu inšpekcie považuje za predmet obchodného tajomstva, ktoré považuje za dôverné informácie alebo za informácie chránené podľa osobitných predpisov.
25. O priebehu inšpekcie vyhotovia inšpektori zápisnicu, ktorú podpisujú inšpektori, podnikateľ, prípadne aj ďalšie prítomné osoby. Podpísaním zápisnice je inšpekcia skončená; týmto nie je dotknutá právomoc úradu prešetrovať dokumenty a podklady získané z inšpekcie v priestoroch úradu. Inšpekcia je skončená aj vtedy, ak niektorá z osôb prítomných pri inšpekcii odmietla podpísať zápisnicu; dôvody odmietnutia sa uvedú v zápisnici. Jeden rovnopis zápisnice odovzdajú inšpektori podnikateľovi.